

Tragedia w Norwegii:
tak rodzi się bestia

10

Dzieci bez opieki.
Brakuje nam lekarzy

14

Stulecie
detektywów

26

Fibak: Warhol jest
przereklamowany

18

**PRZE
KROJ**

NR 31 (3449) / 1 SIERPNI 2011 / CENA 3,99 Zł
WWW.PRZEKROJ.PL w tym 8% VAT

Wszyscy zabiliśmy Amy

Prosiła o pomoc,
nikt nie słuchał

6

woda pitna
www.woda12ba.pl

To nie PAH zapewnia dostęp do wody. Robią to ludzie tacy, jak Ty.
Ludzie, dzięki którym świat staje się lepszy.

Wpłać dowolną kwotę na konto 65 1060 0076 0000 3310 0016 0860

pah
czyńmy świat lepszym

PRZE KROJ

Założył w roku 1945
w Krakowie redaktor
Marian Elle

„Przekrój” w sieci

OLAF SZEWCZYK

Stasiek Brontozaur miarowo ostrzył nóż. A ostrze jego z hartowanej było stali. Pewne i gładkie, masywną wieńcząc klingę, siekało nieraz w Staśkowej kuchni a to marchew, a to kapustę, a to szczypiorek zielony. Z taką łatwością, z jaką promyk słońca przenika górskie powietrze w rzeźki zimnomy poranek.

W metodycznych, powolnych ruchach frykcyjnych dzierżącego osetkę Staśka było coś niepokojącego. Obsesyjnego nawet – rzec by mógł strwożony obserwator. Przekrwione ślepia patrzyły gdzieś hen, nieobecne jakby, przesywając na wskroś szafki z rondlami, flaszki merlota i ściany.

Stasiek myślał. I były to myśli ponure.

Połączone komisje sejmowe cofnęły projekt przygotowany przez Parlamentarny Zespół Przyjaciół Zwierząt. W tej kadencji nie zostanie zatem przyjęty. Cierpiącym zwierzacom nie będzie lepiej. Egoistyczne, wredne człowieki! Nie dalej jak wczoraj Stasiek odwiedził starych kumpli w schronisku. – Nie jest dobrze, Stasiek – poskarżył się spaniel Rambo. – Gminy miały zapewnić z urzędu godną opiekę bezdomnym psom i kotom, dokarmiać preferujące wolność dachowce. Ryb nie wolno by więcej męczyć, trzymając za skrzel, ani podduszać, jak karpi przed Świętem Miłości, w niedotlenionej wodzie. A teraz przez tych partyjnych – tu szczechnął coś niezrozumiale, na co jamniczka w boksie obok zakryła swemu szczenięciu uszy – którzy złośliwie i małostkowo zablokowali projekt, żalność jeno i zgrzyota. Kres naszych nadziei. Stasiek myślał z zimną furią o liderach dwóch populistycznych partii, których głosy zaważyły na tej hańbie. A gdy naostrzył nóż, obrał rzepe i zaczął ją chrupać. Zawsze go to uspokajało. Cóż począć? Poprosić o wsparcie medialne załogę z www.przekroj.pl? Czas wystać SOS na

redakcja@przekroj.pl

PRZEZ ZĘBY NIE PISZEMY...

...że oto skończył się okrutny miesiąc i zaczyna następny. Jeszcze okrutniejszy? Bardzo to być może. Bo obawiamy się, że tak już będzie do końca.

...że się kłócą o raport i że klecą się listy, a w kombajnach hucają młocarnie. „A panowie z telewizji – jak śpiewał pewien człek zacny – kręcą cały czas”.

...że – jak pisał inny człek zacny – „lethal

się skończył/ i pop się skończył/ i jest all time low/ pa pa pam”

...i że nie pociesza nas, iż niedawno „w Pałacu w Wojanowie zakończyły się Mistrzostwa Świata w grze na pile. Do pałacu zjechało się 15 pilarzy z Polski, Niemiec, Francji, Szwecji i Japonii”. I zawiścimy bliźnim, których to pociesza.

...i że otuchy szukamy raczej w podróży, w której tym razem udamy się

z „Niejakim Piórko” niezawodnego Henriego Michaux: „Przez pomyłkę wsiedliśmy do niewłaściwego pociągu. A ponieważ w naszym wagonie znajdowała się kupa jakichś Bułgarów, mamroczących coś do siebie bez przerwy, niemogących usiedzieć w miejscu, postanowiliśmy od razu z tym skończyć. Wyciągnęliśmy rewolwery i zaczęliśmy strzelać bardzo prędko, bo nie ufaliśmy im

ani na jotę. Na wszelki wypadek lepiej ich było unieszkodliwić. Oni wydali się tym nieco zaskoczeni, ale, wiecie, jak to jest, z Bułgarami nigdy nic nie wiadomo”.

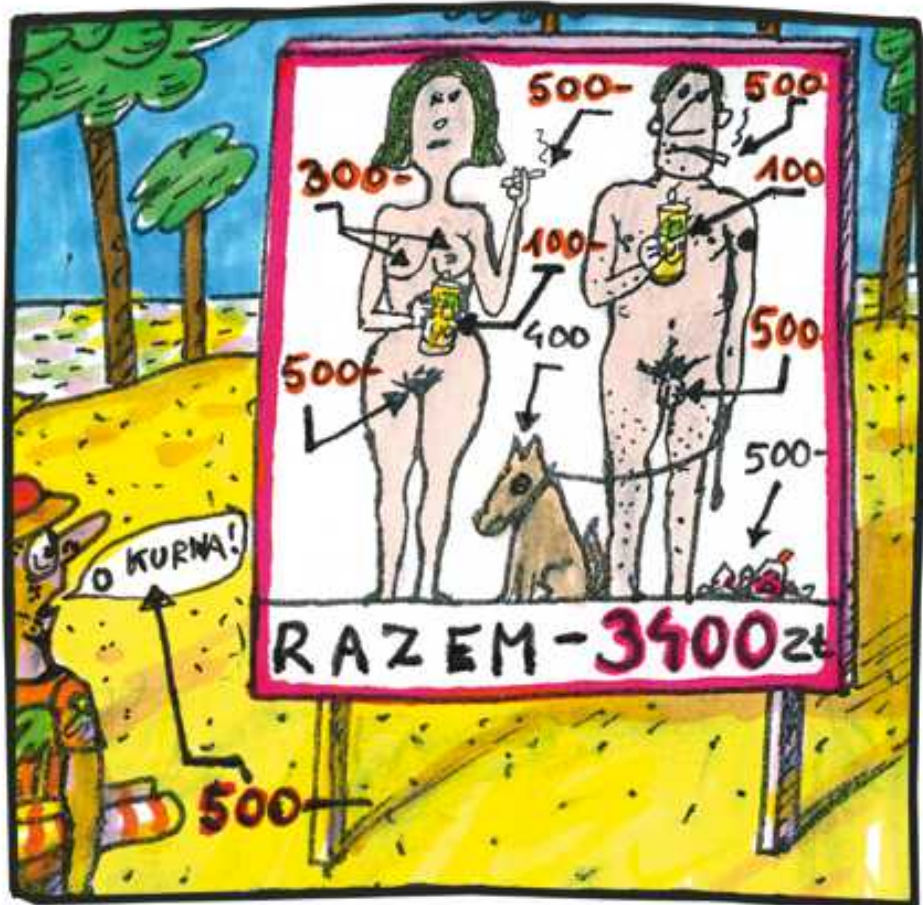
...że odkąd Michaux to napisał, minęły co najmniej 73 okrutne lata.

...że panowie z telewizji kręcą cały czas.

...że który to już raz?

MARCIN SENDECKI

MAREK RACZKOWSKI

LAST MINUTE KRZYSZTOF PLYTA

Apel urlopowiczów do TVP:
nigdy więcej „Czarnych chmur” w lipcu!

TEMAT Z OKŁADKI

- 6 **Mówią, że zmarła alkoholiczka i narkomanka, która sama tego chciała. Nieprawda.** Zmarła wielka artystka, która stała się ofiarą własnego sukcesu. A my wszyscy – klikając w kompromitującą ją zdjęcie na Pudelku i domagając się jej koncertów i nagrań za każdą cenę – przyłożyliśmy do tego rękę. I powinniśmy się wstydić. O Amy Winehouse – Jarek Szubrycht

PRZED WSZYSTKIM

- 10 **Czy doczekamy się polskiego Breivika?** Psycholog Wojciech Warecki w rozmowie z Łukaszem Wójcikiem nie ma wątpliwości, że tak. Portret Norwegii po wielkiej tragedii na wyspie Utoya kreśli natomiast Maciej Jarkowicz
- 14 **W Polsce na jednego pediatrę przypada około 130 tysięcy dzieci.** To oczywiście za mało. Problem w tym, że będzie jeszcze gorzej. Przyczyna? Wynik nieprzemyślanej reformy służby zdrowia – dowodzi Agnieszka Fiedorowicz
- 17 **Katastrofa smoleńska już dawno przestała być narodową tragedią.** Chodzi tylko o to, by wskazać winnych – mówi Marcelinie Szumer prof. Marcin Król. Czy wśród tych, o których upomni się sprawiedliwość, będą też Rosjanie? W rozmowie z Łukaszem Wójcikiem odpowiada mec. Piotr Kruszyński: – Tylko wtedy, gdy będzie tego chciał rosyjski prokurator

ROZMOWA PRZEKROJU

- 18 Robert Mazurek rozmawia z **Wojciechem Fibakiem**

CYWILIZACJA

- 20 **Nałogowcy, neurotycy czy smakosze?** Czego by nie sądzić o audiofilach, ich świat z jego osobliwym porządkiem rzeczy drży dziś w posadach – pisze Paweł Franczak
- 23 **Też pytanie!**
- 24 **Ahoj, przygodo! Wracamy na Marsa, by ostatecznie ustalić, czy było tam – a może nadal jest – życie.** Przew przestrzeń kosmiczną prowadzi Olaf Szewczyk

NA POCZĄTEK

JACEK WAKAR
SZEFEK DZIAŁU
KULTURA

Gra o spokój

Kuba ma alergię, pod koniec kwietnia trafił do szpitala z zapaleniem płuc. A przecież tego samego dnia po południu był u pani doktor. Zapisła leki, ale niczego alarmującego nie znalazła. Kuba i my jako jego rodzice i tak mamy szczęście. Prowadzi go od okresu prenatalnego znakomity pediatra, a przy okazji przyjaciel rodziny. Tyle że swoich porad udziela nam najczęściej przez telefon. Jeździ z miasta do miasta na naukowe konferencje, z wykładami. Pacjentów odwiedza w domach, kiedy tylko wykroi odpowiedni czas. Jego wizyty o 23 są dla nas normą.

Opisałem własną historię, ale jest nas wielu. Rodziców, którzy drżą przed każdą chorobą swego dziecka, bo nie wiedzą, czy otrzymają

na czas pediatryczną pomoc. Nie atakują lekarzy. Kiedy bywam czasem w pobliskim ośrodku zdrowia, to tylko pani doktor współpracuje. Na rytarzu tłum, na każde dziecko ma najwyższe kwadrans. Bieg. Cenę za taki stan rzeczy płacimy wszyscy. Przemęczeni lekarze popełniają błędy, zdarza się, że źle wybrany antybiotyk odchodzi się potem latami. Rodzice, którzy mogą, idą do specjalisty prywatnie. A ci, których nie stać, wieszają na służbie zdrowia psy.

Klincz trudny do rozwiązania i dobitny dowód, że systemowe błędy (jakie – czytaj na stronie 14) popełnia się szybko, ale naprawia w nieskończoność. Tymczasem stawką w tej grze nie są niczyje fanaberie, ale poczucie spokoju i bezpieczeństwa. Tego się nie da przeliczyć na pieniądze.

25 Żebyś wiedział

KULTURA

- 26 **Wspominamy wielkich detektywów z przeszłości.** Z uwagą przyglądamy się nowym bohaterom masowej publiczności. Wojtek Kałużyński o wadach i zaletach Columbo, Kojaka, Wallandera i innych
- 29 **Karolina Pasternak zaprasza na Transatlantyk.** Do Poznania
- 30 **OFF Festival czas zacząć.** Mariusz Herma o afrykańskich gościach imprezy

LEKTURA

- 32 Jacek Tomczuk rozmawia z **Krystyną Mazurówną.** O zbyt wielu ciekawych sprawach, by zbyć to krótkim: o życiu

OTWÓRZ OCZY

- 36 **Jeszcze 20 lipca Lucian Freud był najdroższym żyjącym malarzem na świecie.** Stach Szabłowski o fenomenie artysty, który zmarł tego dnia w słusznym wieku 89 lat

RECENZJE

- 40 **Film:** Pasternak chwali „Kreta”
- 41 **Teatr:** Wakar poleca „Kartotekę” na DVD
- 42 **Muzyka:** Herma i Dunaj pochylają się nad płytami gwiazd OFF-a
- 43 **Książki:** Sendeki recenzuje Leśmiana
- 44 **Komiks:** Frąckiewicz każe kupić „Mglistego Billy'ego”

ZAWSZE W PRZEKROJU

- 45, 46, **Rozmaitości**
- 47, 50 z krzyżówką, Kronikami popkultury Orbitowskiego, Lewomyślnie Kurkiewicza, Ładnymi rzeczami Salwy i kuchnią Gesslera
- 48 **Dziennik** Jerzego Pilcha
- 49 **Stopklatka**
- 3, 23, 50 **Raczkowski**

ADRES REDAKCJI:
ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,
tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11
Oddział w Warszawie:
ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,
tel. 22 525 99 33, faks 22 525 99 88,
www.przekroj.pl
e-mail: redakcja@przekroj.pl
lub imie.nazwisko@przekroj.pl

REDAKTOR NACZELNY:
Artur Rumianek
ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO:
Donat Szyller
SEKRETARZE REDAKCJI:
Piotr Witek (szef), Marcin Kijowski
SEKRETARIAT:
Karolina Łajkowska, tel. 22 525 99 33
PRZED WSZYSTKIM: wydarzenia@przekroj.pl,
Mariusz Nowik (szef),
Łukasz Wójcik (zastępca szefa),
Agnieszka Fiedorowicz,
Anna Szulc, Małgorzata Święchowicz,
Joanna Woźniczko-Czeczott;
stałe współpracują:
Agata Janikowska, Marcelina Szumer
CYWILIZACJA OD ŚRODKA: nauka@przekroj.pl,
Olaf Szewczyk (szef), Anna Piotrowska,
stałe współpracują: Piotr Stanisławski,
Irena Cieślińska, Piotr Kosobudzki
KONIEC Z KULTURĄ: kultura@przekroj.pl,
Jacek Wakar (szef),
Marcin Sendeki (zastępca szefa),
Tadeusz Nyczek, Karolina Pasternak,
Jacek Tomczuk; stałe współpracują:
Kuba Dąbrowski, Łukasz Drewniak,
Sebastian Frąckiewicz, Mariusz Herma,
Anna Jastrzębska, Ola Salwa, Jacek Sieradzki,
Jarosław Szubrycht, Bartek Winczewski
ROZMAITOŚCI, KRZYŻÓWKI:
rozrywka@przekroj.pl, Marcin Pieszczyk;
stałe współpracuje Kaliber 45
PRACOWNIA GRAFICZNA:
Wojtek Piechoński (szef),
Beata Białogłowska-Piwko, Anna Kondek,
Karolina Kowalska, Wojciech Brdej,
Marcin Hernas, Krzysztof Zakrzewski
FOTODYSC: foto@przekroj.pl,
Marcin Kapica, Michał Okta, Karolina Sekula
KOREKTA:
Dorota Dul, Tatiana Hardej, Alicja Listwan,
Monika Ples, Katarzyna Rycko
PROJEKT GRAFICZNY:
Kasper Skirgajło-Krajewski
ARCHIWUM: Dominika Bok
OBROBKA ZDJĘĆ, PRZYGOTOWANIE DO DRUKU: Andrzej Tchórzewski, Paweł Wójcik

STRONA INTERNETOWA I IPAD:
Marcin Cichoński, Marcin Kijowski (szefowie)
REDAKTORZY: Monika Hrycko-Skowron,
Tomasz Róg, Maria Włodkowska
GRAFICY: Katarzyna Bażela, Jakub Bieda,
Martyna Marzec
MULTIMEDIA: Anna Bajorek, Mikołaj Tocki

Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o.
ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,
tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11
Oddział w Warszawie:
ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,
tel. 22 525 99 53, faks 22 525 99 88

PRZES WYDAWNICTWA:
Agata Kalińska
DYREKTOR WYDAWNICTWA:
Sławomir Mokrzycki
DYREKTOR DS. NOWYCH MEDIÓW:
Artur Rumianek
PROMOCJA I MARKETING:
promocja@przekroj.pl
Jakub Maszkowski, Milena Ostólska
BIURO REKLAMY:
reklama@przekroj.pl,
Grzegorz Makowski, p.o. dyrektor biura
reklamy 695 414 905, Małgorzata Skorupa
601 432 821, Agnieszka Pawelec
601 550 348
DYREKTOR DYSTRYBUCJI:
Elżbieta Maciążek
DRUK: RR Donnelley

Artykułów niezamówionych nie zwracamy.
Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych artykułach i listach.

Rysunek na okładce: Magdalena Dana. Jej prace można oglądać również w dziale „Twoje Przekroji” na przekroj.pl oraz na iPadzie

PRENUMERATA TYGODNIKA „PRZEKROJ”

PRZED WSZYSTKIM – należy dokonać przelewu na konto: Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o., ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa, **Alior Bank SA 80 2490 0005 0000 4600 1542 1792** i wysłać dowód wpłaty faksem: 22 525 99 88 lub e-mailem: prenumerata@przekroj.pl. Cena prenumeraty w 2011 r.: rocznej – **166,40 zł**, półrocznej – **83,20 zł**. Informacji udziela Dział Dystrybucji tel. 22 525 99 69 Prenumerata przez RUCH SA – RUCH SA prenumerata krajowa – 804 200 600, prenumerata zagraniczna – (+48) 22 532 88 16; 22 532 88 23, www.ruch.pol.pl

DOSTĘP NA STRONIE WWW I WERSJE NA IPADA

Cena abonamentu na iPada i w Internecie: tygodniowy – **3,69 zł**, kwartalny – **30,75 zł**; roczny (z rabatem 30 proc.) – **99 zł**. Do wykupienia na www.przekroj.pl oraz w App Store. Informacje: wsparcie@przekroj.pl

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL ŚWIATŁA · INTERNATIONAL LIGHT FESTIVAL · INTERNATIONALES LICHTFESTIVAL

SKYWAY '11

RZUĆMY ŚWIATŁO NA ŻYWIÓŁY · TORUŃ, 09-13.08.2011

Pięć żywiołów — ziemia, ogień, woda, powietrze i kosmiczny eter — zawładnie toruńską Starówką podczas III edycji Międzynarodowego Festiwalu Światła Skyway. Między 9 a 13 sierpnia Toruń rozbłyśnie wyjątkowymi instalacjami świetlnymi. Swoje fascynujące prace zaprezentują międzynarodowi artyści i lokalni twórcy, którzy zabiorą widzów w niezwykłą podróż z pogranicza nauki i sztuki.

www.skyway.art.pl

ORGANIZATORZY

WSPÓŁORGANIZATOR

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW

SPONSORZY GŁÓWNI

SPONSORZY

PARTNERZY MEDIALNI

PARTNERZY